

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Białymstoku

LBI.411.003.03.2016

S/16/002

03077316

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wystąpienie pokontrolne z dnia 30 września 2016 r., zmienione zgodnie z treścią uchwały Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 23 listopada 2016 r. (KPK-KPO.443.162.2016)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku
ul. Akademicka 4, 15-267 Białystok
T +48 85 874 81 00, F +48 85 874 81 33
lbi@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S/16/002 – Prawdliwość działań organów ochrony środowiska, dotyczących funkcjonowania składowiska odpadów w miejscowości Karcze w gminie Sokółka
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Tomasz Pomian – główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBI/47/2016 z dnia 22 czerwca 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Starostwo Powiatowe w Sokółce, ul. J. Piłsudskiego 8, 16-100 Sokółka („Starostwo”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Rećko – Starosta ¹ (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności²

Ocena ogólna

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działania Starosty Sokólskiego dotyczące funkcjonowania składowiska odpadów w miejscowości Karcze, w gminie Sokółka.

Wprawdzie już w 2003 roku zobowiązano Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Spółka z o.o. w Sokółce („MPO”)³ do dostosowania składowiska na działce nr 25/5 do wymogów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁴, to jednak nie podjęto działań w celu wyegzekwowania nałożonych obowiązków. Tymczasem składowisko do 31 grudnia 2009 r. (po tym terminie nie mogło być eksploatowane) nie zostało wyposażone w urządzenia techniczne zabezpieczające przed negatywnym wpływem na środowisko, a w szczególności zapobiegające zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, gleby i ziemi oraz powietrza (tj. izolację syntetyczną, system drenażu wód odciekowych, instalację do odprowadzania gazu składowiskowego), zaś tolerowanie takiego stanu nie zapewniało składowisku odpadów właściwego poziomu ochrony środowiska.

Zagrożenie dla bezpieczeństwa ekologicznego oraz znaczne ryzyko wystąpienia skutków negatywnych dla bezpieczeństwa środowiska, zdrowia i życia ludzi spowodowały też pozwolenia Starosty Sokólskiego na działalność w zakresie magazynowania i gospodarowania odpadami na terenie składowiska⁵, które 29 czerwca 2007 r. i 26 czerwca 2009 r. wydano z rażącym naruszeniem prawa.

Zasadniczy wpływ na taką sytuację miały:

- wyegzekwowanie od zarządcy składowiska odpadów w Karczach dostarczenia przeglądu ekologicznego dopiero po 136 dniach od upływu terminu określonego ustawą z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych ustaw⁶,
- niezobowiązanie MPO do wyposażenia składowiska w instalację odprowadzającą gazy składowiskowe, wymaganą przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 24 marca 2003 r. w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji, budowy, eksploatacji i zamknięcia jakim powinny odpowiadać poszczególne typy składowisk odpadów⁷,

¹ Od 19 grudnia 2014 r. Od 1 stycznia 1999 r. do 18 grudnia 2014 r. Starostą Sokólskim był Franciszek Budrowski.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

³ Zarządzający składowiskiem odpadów w miejscowości Karcze w okresie od 1 sierpnia 1998 r. do 30 czerwca 2009 r.

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 185, poz. 1243, ze zm. – ustawa zwana dalej „ustawą o odpadach z 2001 roku”.

⁵ Początkowo na działkach o nr 25/5, 25/7, 20/1, zaś od 22 października 2010 r. również na działkach 171/2, 174 i 175.

⁶ Dz. U. Nr 100, poz. 1085, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą wprowadzającą Prawo ochrony środowiska”.

⁷ Dz. U. Nr 61, poz. 549, ze zm. Rozporządzenie zwane dalej „rozporządzeniem w sprawie wymagań poszczególnych typów składowisk z 2003 r.”

- niepodejmowanie działań egzekucyjnych wobec MPO w przypadku niewywiązywania się z obowiązków wynikających z decyzji o dostosowaniu składowiska do wymogów ustawy o odpadach z 2001 r.,
- nieprzeprowadzanie z własnej inicjatywy kontroli prawidłowości postępowania zarządzającego składowiskiem z warunkami określonymi w decyzjach administracyjnych, dla których Starosta był organem właściwym do ich egzekwowania oraz nadzoru nad monitorowaniem wpływu niezamkniętego i niespełniającego wymagań prawnych składowiska na ludzi i środowisko,
- niezabezpieczenie w decyzjach związanych z funkcjonowaniem składowiska odpadów roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku lub szkody w środowisku,
- uznanie w 2003 roku przez przedstawicieli Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku („WIOŚ”) i Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, iż instalacja do składowania odpadów położona w Karczach przy obecnych uwarunkowaniach prawnych nie wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego, chociaż już z przeglądu ekologicznego tego składowiska sporządzonego w 2002 roku oraz ze zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania odpadów składanych przez MPO za lata 2007 – 2008 wynikało, że składowisko na działce 25/5 miało pojemność całkowitą ponad 25.000 Mg i było zdolne do przyjmowania ponad 10 Mg odpadów na dobę. Było więc składowiskiem wskazanym w ust. 5 pkt 4 załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości⁸, dla których – zgodnie z art. 201 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska⁹ – wymagane było uzyskanie pozwolenia zintegrowanego do 1 stycznia 2004 r. (art. 19 ust. 1 ustawy wprowadzającej Prawo ochrony środowiska).

Pozytywnie należy ocenić działania obecnego Starosty Sokólskiego, który w 2015 roku cofnął wydane 26 czerwca 2009 r. pozwolenie na wytwarzanie, zbieranie i odzysk odpadów na terenie składowiska w Karczach oraz zobowiązał podmiot zarządzający składowiskiem, tj. Zakład Zagospodarowania Odpadów EURO-SOKÓŁKA Spółka z o.o. w Sokółce („EURO-SOKÓŁKA”) do usunięcia do 30 listopada 2015 r. wszystkich zmagazynowanych odpadów. Działania egzekucyjne podjęte przez Starostę wobec tej spółki okazały się jednak nieskuteczne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Realizacja przez Starostę Sokólskiego zadań w zakresie zamknięcia składowiska odpadów w miejscowości Karcze

Opis stanu faktycznego

1.1. Zgodnie z ustaleniami miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Sokółka¹⁰, działka o nr geodezyjnym 25/5 oznaczona symbolem C63NU położona jest na terenie przeznaczonym pod wysypisko śmieci. Postanowieniem z 9 grudnia 1988 r. Urząd Wojewódzki w Białymstoku uzgodnił projekt wysypiska odpadów stałych, ustalając jednocześnie warunki zapewniające ochronę środowiska przed odpadami podlegającymi składowaniu na wysypisku.

Wykonane w 1988 roku badania gruntu pod wysypisko wykazały, że podłoże budują utwory czwartorzędowe wykształcone w postaci holocenu – gleba i plejstocenu – utwory akumulacji lodowcowej jak piaski i żwiry. W trakcie badania technicznego podłoża gruntowego do głębokości od 8 m do 10 m nie nawiercono poziomu wód gruntowych. Najbliższe ujęcie studzienne wody znajdowało się w odległości 900 m, a warstwa wodonośna występowała w obrębie kompleksu glin zwałowych, na głębokości 50 – 80 m.

⁸ Dz. U. Nr 122, poz. 1055. Od 5 września 2014 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. poz. 1169).

⁹ Dz. U. z 2016 r. poz. 672, ze zm. Ustawa zwana dalej „POŚ”.

¹⁰ Zatwierdzonego uchwałą Nr XIII/51/86 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Sokółce z dnia 21 marca 1986 r.

W okresie od 1 sierpnia 1998 r. do 30 czerwca 2009 r. składowisko eksploatowane było przez MPO¹¹, a od 1 lipca 2009 r. przez EURO-SOKÓŁKA.

Decyzją OŚ.7643/1/13/02 z 19 marca 2002 r. Starosta, na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy wprowadzającej Prawo ochrony środowiska, zobowiązał MPO do przedłożenia w terminie do 30 czerwca 2002 r. przeglądu ekologicznego. Następnie decyzją zatwierdził instrukcję eksploatacji składowiska odpadów¹². Zobowiązano w niej MPO m.in. do przeprowadzania dwa razy w roku badań stopnia wykorzystania pojemności składowiska i sposobu unieszkodliwiania odpadów pod kątem oddziaływania na środowisko.

Przegląd ekologiczny składowiska odpadów stałych w Karczach wpłynął do Starostwa 13 listopada 2002 r., tj. 136 dni po terminie wynikającym z art. 33 ust. 1 ww. ustawy oraz wskazanym w decyzji z 19 marca 2002 r., zobowiązującej do jego przedłożenia. Z przeglądu wynikało, iż: „oddziaływanie eksploatowanego składowiska zamyka się generalnie w granicach działki, do której użytkownik posiada tytuł prawny oraz, że ta działalność, nie wpływa w sposób zauważalny na pogorszenie otaczającego środowiska i może być kontynuowana do wypełnienia pojemności składowiska (wynikającej z założeń projektowych i przeprowadzonej analizy obliczeniowej) do końca 2006 r.” W przeglądzie ujęto (w pkt 3.6 Eksploatacja składowiska i jego ocena) dzienną ilość dowożonych na składowisko odpadów – średnio 17 Mg na dobę, czyli powyżej 10 ton. Ponadto we wnioskach końcowych podano, że: 1/ użytkownik winien poczynić starania ukierunkowane na spełnienie zaostrzonych wymagań dotyczących eksploatacji, likwidacji i rekultywacji zapełnionego składowiska, wynikających z wdrażanego prawa UE, 2/ dla określenia pełnego wpływu eksploatowanego, a następnie rekultywowanego terenu składowiska, winien być rozszerzony zakres monitoringu środowiska, zgodnie z wymaganiami prawnymi; coroczne pełne badania monitoringowe, mają wykazać tendencje zmian oddziaływania składowiska na środowisko, 3/ Zarząd Miasta Sokółka winien poczynić starania ukierunkowane na wybudowanie i oddania do użytkowania z końcem roku 2006 nowego składowiska odpadów komunalnych, spełniającego wymagania ochrony środowiska, wynikające z wprowadzonego prawa w tym zakresie.

W dniu 25 marca 2003 r. Starostwo otrzymało pismo od Podlaskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Białymstoku („PWIOŚ”) z załączoną listą zakładów objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego, na której znajdowało się wysypisko w Karczach. W związku z tym Starostwo (pismem z 12 maja 2003 r.) poinformowało MPO (zarządcę wysypiska w Karczach) o obowiązku i terminie uzyskania pozwolenia zintegrowanego. W odpowiedzi (pismo z 1 sierpnia 2003 r.) MPO zwróciło się o odstąpienie od uzyskiwania tego pozwolenia, gdyż m.in.: 1/ wysypisko przyjmuje odpady komunalne, socjalno-bytowe, jest więc składowiskiem odpadów obojętnych, które wyłączone jest z uzyskiwania pozwolenia zintegrowanego; 2/ składowanie odpadów nie powoduje zanieczyszczenia poszczególnych elementów środowiska naturalnego (jest usytuowane w wokół lasów, w pobliżu nie ma szlaków turystycznych i zabytków kultury i sztuki, jest ogrodzone siatką i nie powstaje zanieczyszczenie najbliższego otoczenia); 3/ od 10 lat prowadzona jest ocena jakości wód podziemnych i brak jest ujemnego wpływu na środowisko wodne i glebowe (wokół są rowy odciekowe wprowadzające ewentualne ścieki do betonowych studni); 4/ nie występuje zanieczyszczenie powietrza oraz nie ma znacznego hałasu pracującego sprzętu. Wniosek ten Starostwo 28 sierpnia 2003 r. przesłało w celu zaopiniowania do PWIOŚ. W odpowiedzi (wpłynęła do Starostwa 19 grudnia 2003 r.) PWIOŚ poinformował, iż: „3 grudnia 2003 r. odbyło się posiedzenie przedstawicieli WIOŚ oraz Wydziału Rolnictwa i Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w sprawie weryfikacji (aktualizacji) listy instalacji podlegających obowiązkowi uzyskania pozwolenia zintegrowanego na terenie

¹¹ Umowa nr GPK-7624/15/98 z 1 sierpnia 1998 r. zawarta przez MPO z Gminą Sokółka, zgodnie z którą MPO przyjmuje w dzierżawę wraz z obowiązkami wynikającymi z administrowania obiektem – wysypisko Gminy Sokółka w Karczach, usytuowane na działce nr 25/5 we wsi Karcze gm. Sokółka. Zakres obowiązków administratora obejmował m.in.: 1/ unieszkodliwianie odpadów komunalnych poprzez składowanie na wysypisku, 2/ ewidencjonowanie, sporządzanie comiesięcznych sprawozdań zamawiającemu z ilości i rodzaju odpadów przyjmowanych na wysypisko, 3/ utrzymanie i eksploatacja składowiska w sposób zapewniający zachowanie wymagań technicznych, higieniczno-sanitarnych i ochrony środowiska, 4/ systematyczna rekultywacja składowiska, 5/ wprowadzenie segregacji odpadów w ciągu roku od dnia przekazania wysypiska.

¹² Decyzja OŚ.7643/21/02 z 27 marca 2002 r. zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska odpadów w kol. Karcze, dzierżawionego przez MPO.

woj. Podlaskiego. W trakcie posiedzenia rozpatrywane były wnioski prowadzących instalacje (objęte obowiązkiem uzyskania pozwolenia zintegrowanego) o skreślenie tych instalacji z ww. listy. Po rozpatrzeniu pisma MPO oraz na podstawie aktualnie posiadanych informacji uzyskanych podczas działań kontrolnych przeprowadzonych w tej jednostce uznano, że instalacja do składowania odpadów położona w miejscowości Karcze prowadzona przez MPO w Sokółce, przy obecnych uwarunkowaniach prawnych, nie wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego".

Decyzją OŚ.7643/21D/03 z 5 grudnia 2003 r. Starosta, na podstawie art. 33 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 POŚ, zobowiązał MPO do dostosowania składowiska do wymogów ustawy o odpadach do 31 grudnia 2005 r. Nakazano m.in.: 1/ wyposażenie składowiska w wagę samochodową, umożliwiającą pomiar masy przyjmowanych odpadów, 2/ wyposażenie składowiska w urządzenia do mycia i dezynfekcji kół pojazdów opuszczających obiekt, 3/ uzyskanie (do 30 czerwca 2004 r.) świadectwa stwierdzającego kwalifikacje w zakresie gospodarowania odpadami, 4/ składowanie odpadów w sposób selektywny, 5/ przeprowadzanie badań w zakresie stopnia wykorzystania pojemności składowiska i sposobu unieszkodliwiania odpadów pod kątem oddziaływania na środowisko, 6/ prowadzenie dokumentacji eksploatacji wysypiska odpadów z zastosowaniem dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów, 7/ eksploatację składowiska zapewniającą: ograniczenie powierzchni składowanych odpadów ekspozycyjnych na oddziaływanie warunków atmosferycznych (o ile jest to konieczne do ograniczenia zanieczyszczenia powietrza, w tym rozwiewania odpadów), przeciwdziałanie rozwiewaniu odpadów, gromadzenie odcieków i poddawanie ich oczyszczeniu w stopniu umożliwiającym ich przyjęcie na oczyszczalnię ścieków lub odprowadzenie do wód lub do ziemi, stateczność geotechniczną składowanych odpadów.

W sprawie realizacji obowiązków określonych powyższą decyzją:

- 17 grudnia 2003 r. MPO zwróciło się do Starostwa z prośbą o odstąpienie od wyposażenia składowiska odpadów w wagę samochodową, w związku z budową nowego wysypiska w latach 2005 – 2006, które będzie spełniać wymogi rozporządzenia w sprawie wymagań poszczególnych typów składowisk z 2003 r. Poinformowało również, iż Pan W.P. uzyskał świadectwo kwalifikacji w zakresie gospodarowania odpadami, zaś pozostałe zobowiązania będą realizowane na bieżąco. Do prośby załączono pismo Burmistrza Sokółki, Stanisława Kozłowskiego, w którym informował, iż: „Gmina Sokółka zamierza w latach 2005 – 2006 wybudować nowe składowisko odpadów na terenie wsi Karcze. Wyposażenie w chwili obecnej starego wysypiska w wagę samochodową umożliwiającą pomiar masy przyjmowanych odpadów staje się nieuzasadnionym wydatkiem, a świadczącym wręcz o niegospodarności gminy”. Kontrolującemu nie przedstawiono odpowiedzi Starosty w tej sprawie.
- 29 grudnia 2005 r. MPO poinformowało Starostwo o wyposażeniu wysypiska w urządzenie do mycia i dezynfekcji kół pojazdów opuszczających wysypisko.
- 21 marca 2007 r. PWIOŚ przedstawił Starostwu informację o ustaleniach kontroli (przeprowadzonej w dniach 9 – 19 marca 2007 r.), z której wynikało, iż nie w pełni zostały zrealizowane zobowiązania określone decyzją z 5 grudnia 2003 r. Składowisko bowiem nie zostało wyposażone w wagę samochodową, nie prowadzono selektywnego składowania odpadów oraz brakowało jakichkolwiek urządzeń pomiarowych umożliwiających prowadzenie badań monitoringowych (piezometrów). W związku z tym Starostwo 11 kwietnia 2007 r. wysłało do MPO upomnienie nakazujące wykonanie ww. obowiązków w terminie 30 dni. W odpowiedzi (z 11 maja 2007 r.) MPO wyjaśniło, iż: 1/ wyposażenie składowiska odpadów w wagę samochodową, umożliwiającą pomiar masy przyjmowanych odpadów nastąpi w latach 2008 – 2009, kiedy to zaplanowana jest budowa nowego składowiska odpadów. MPO i Gmina Sokółka nie posiadają środków pozwalających na sfinansowanie kosztów zakupu i montażu wagi (ok. 100 tys. zł, bez doprowadzenia energii elektrycznej, która jest niezbędna do funkcjonowania wagi). Zakup i instalacja wagi na starym wysypisku jest więc nieuzasadnionym wydatkiem (od realizacji tego obowiązku MPO 17 grudnia 2003 r. złożyło odwołanie), 2/ na wysypisku jest urządzenie do mycia i dezynfekcji kół pojazdów, 3/ na wysypisku dokonuje się segregacji odpadów, szczególnie butelek PET (MPO ma podpisane umowy na ich odbiór i na każde zgłoszenie odbiorcy zabierają te butelki). Gmina Sokółka

dokonała zakupu w ostatnich latach pojemników do segregacji odpadów dla wsi i dla miasta, przez co zmniejszyła się ilość makulatury w odpadach, a przede wszystkim butelek PET (o ok. 70%). Następnie Starostwo 26 czerwca 2007 r. dokonało oględzin składowiska odpadów (stwierdzono niewłaściwe wykonanie obowiązków oraz niezastosowanie się do zarządzeń pokontrolnych PWIOŚ) i pismem z 10 lipca 2007 r. poinformowało MPO, iż niewykonanie do 15 września 2007 r. obowiązków określonych decyzją z 5 grudnia 2003 r. spowoduje wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Pomimo braku informacji od MPO dotyczącej wykonania obowiązków określonych decyzją z 5 grudnia 2003 r., Starostwo nie przeprowadziło ponownych oględzin oraz nie wszczęło postępowania egzekucyjnego, co szerzej omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

- 22 grudnia 2008 r. PWIOŚ przedstawił Starostwu informację o ustaleniach kontroli (przeprowadzonej w dniach 2 – 19 grudnia 2008 r.), z której wynikało, iż składowisko nadal nie zostało wyposażone w wagę samochodową, nie prowadzono selektywnego składowania odpadów oraz brakuje urządzeń pomiarowych umożliwiających prowadzenie badań monitoringowych (piezometrów). Podano również, iż: 1/ obiekt wyposażony jest w brodzik dezynfekcyjny, wypełniony w dniu kontroli płynem dezynfekcyjnym, który był nieużytkowany, o czym świadczą ślady opon pozostawione przez samochody obok brodzika, 2/ brama wjazdowa była w złym stanie technicznym, co uniemożliwia ograniczenie dostępu na składowisko osób nieuprawnionych oraz nielegalne składowanie odpadów. Zwrócono się też z prośbą o podjęcie działań zmierzających do wyegzekwowania obowiązków określonych w decyzji z 5 grudnia 2003 r. Starostwo nie podjęło działań w tej sprawie, co omówiono w dalszej części wystąpienia pokontrolnego, w sekcji „Ustalone nieprawidłowości”.

(dowód: akta kontroli str. 4-76)

1.2. W dniu 25 kwietnia 2007 r. do Starostwa wpłynął wniosek MPO o wydanie zezwolenia na unieszkodliwianie odpadów innych niż niebezpieczne, poprzez ich składowanie na terenie składowiska odpadów w miejscowości Karcze, na działce o nr 25/5, z zastosowaniem procesów: D5 – składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne oraz D1 – składowanie na składowiskach odpadów obojętnych. We wniosku określono ilość odpadów przeznaczonych do unieszkodliwienia obejmującą: niesegregowane zmieszane odpady komunalne (o kodzie 20 03 01), odpady z targowisk (20 03 02), odpady z czyszczenia ulic i placów (20 03 03), szlam ze zbiorników bezodpływowych służących do gromadzenia nieczystości (20 03 04), odpady ze studzienek kanalizacyjnych (20 03 06), odpady wielkogabarytowe (20 03 07), odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach (20 03 99) w łącznej ilości 4.800 Mg/rok, co w przeliczeniu na dobę daje 13,15 Mg (tj. ponad 10 t na dobę). Wystąpiono do Burmistrza Sokółki i uzyskano (postanowieniem z 6 czerwca 2007 r.) pozytywną opinię w zakresie unieszkodliwiania odpadów, o której mowa w art. 26 ust. 6 ustawy o odpadach.

Decyzją OŚ.7643/12/07 z 29 czerwca 2007 r. Starosta, na podstawie art. 26 ust. 1 i 3 pkt 2, ust. 6 i art. 27 ust. 2 ustawy o odpadach z 2001 r., zezwolił MPO na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne na terenie składowiska odpadów w miejscowości Karcze na działce o nr 25/5. W pkt 8 decyzji określono (zgodnie ze złożonym wnioskiem) ilość odpadów przeznaczonych do unieszkodliwiania w ciągu roku na ponad 10 ton na dobę.

Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko¹³, składowiska odpadów, mogące przyjmować nie mniej niż 10 ton odpadów na dobę zaliczają się do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko wymagających sporządzenia raportu oddziaływania na środowisko. W świetle art. 378 ust. 2 pkt 1 lit. a POŚ, w brzmieniu obowiązującym w dniu wydania ww. decyzji, na terenach zakładów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako przedsięwzięcie mogące znacząco

¹³ Dz. U. z 2004 r. Nr 257 poz. 2573, ze zm.

oddziaływać na środowisko, dla którego sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko jest obowiązkiem, właściwy w sprawach przedsięwzięć i zdarzeń jest wojewoda. Zgodnie z art. 201 ust. 1 POŚ, prowadzenie instalacji do składowania odpadów, z wyłączeniem odpadów obojętnych, o zdolności przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego, gdyż instalacja taka została zakwalifikowana rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. do rodzajów instalacji, których funkcjonowanie, ze względu na rodzaj i skalę prowadzonej działalności, może powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska w całości.

Wyjaśniając powody wydania decyzji z 29 czerwca 2007 r., mimo iż organem właściwym w przedmiocie wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów był Wojewoda Podlaski, Tadeusz Tumiel, inspektor w Wydziale Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa (były p.o. Kierownika Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa)¹⁴ podał, że: „posiadając wiedzę o spotkaniu przedstawicieli WIOŚ i Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na którym uznano, iż instalacja do składowania odpadów w Karczach nie wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego uznaliśmy, iż jesteśmy organem właściwym w przedmiocie wydania zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne na terenie składowiska odpadów w miejscowości Karcze”.

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Białymstoku (na wniosek PWIOŚ z 29 lipca 2009 r.) rozstrzygnięciem z 11 grudnia 2009 r. stwierdziło nieważność decyzji Starosty z 29 czerwca 2007 r. W związku ze skargą MPO (o ponowne rozpatrzenie sprawy, m.in. rozważenie nieodwracalnych skutków prawnych wynikających z decyzji), SKO decyzją z 26 lutego 2010 r. uchyliło w całości własną decyzję z 11 grudnia 2009 r. oraz stwierdziło, że decyzja z 29 czerwca 2007 r. została wydana z naruszeniem prawa.

(dowód: akta kontroli str. 77-108)

1.3. W dniu 25 lutego 2010 r. do Starostwa wpłynął wniosek ZZO EURO-SOKÓŁKA o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska odpadów w miejscowości Karcze na działkach oznaczonych nr geodezyjnym 25/5. Do wniosku załączono dokumentację określającą techniczny sposób zamknięcia składowiska odpadów oraz harmonogram działań związanych z rekultywacją składowiska odpadów. W uzupełnieniu wniosku Starostwo (pismem z 4 marca 2010 r.) zwróciło się do ZZO EURO-SOKÓŁKA o dostarczenie protokołu z kontroli PWIOŚ stwierdzającej potrzebę zamknięcia składowiska. W odpowiedzi ZZO EURO-SOKÓŁKA poinformował, iż posiadany protokół z kontroli PWIOŚ z 4 września 2009 r. nie zawiera informacji o konieczności zamknięcia składowiska. Starosta nie dysponował ustaleniami pokontrolnymi z tej kontroli. W związku z tym Starosta wystąpił (pismem z 19 marca 2010 r.) do PWIOŚ o przeprowadzenie kontroli stwierdzającej potrzebę zamknięcia składowiska odpadów w miejscowości Karcze. W odpowiedzi PWIOŚ (pismem z 13 kwietnia 2010 r.) poinformował Starostwo, iż zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami oraz decyzją GIOŚ z 31 marca 2010 r. instalację do składowania odpadów w miejscowości Karcze należy zaliczyć do instalacji określonych w pkt 5 ppkt 4 załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z 26 lipca 2002 r., dla których właściwym jest marszałek województwa. Ponadto zdaniem Inspektoratu należałoby ostatecznie wyjaśnić, czy właściwym organem jest Starosta Sokólski, czy Marszałek Województwa Podlaskiego, gdyż ma to związek z procedurą przyszłej kontroli WIOŚ, która winna być prowadzona przy udziale przedstawiciela kompetentnego organu. Po uzgodnieniach telefonicznych, WIOŚ (przy udziale przedstawiciela Starostwa) przeprowadził 21 maja 2010 r. kontrolę, przy czym ustalenia pokontrolne przekazano do Starostwa dopiero 2 lipca 2010 r. Poinformowano, iż przedmiotowe składowisko nie jest wyposażone w urządzenia techniczne zabezpieczające przed negatywnym wpływem na środowisko (m.in. składowisko nie posiada uzupełnienia naturalnej bariery geologicznej w postaci izolacji syntetycznej, systemu drenażu wód odciekowych, instalacji do odprowadzania gazu składowiskowego); nie zostało dostosowane do wymogów określonych w rozporządzeniu w sprawie wymagań poszczególnych typów składowisk z 2003 r. Następnie Starostwo (pismem z 4 sierpnia 2010 r.) zwróciło się do PWIOŚ o przekazanie informacji o wynikach kontroli

¹⁴ Od 1 stycznia 1999 r. do 31 grudnia 2015 r.

przeprowadzonej w 2009 roku przez PWIOŚ na terenie składowiska odpadów w Karczach oraz przedstawienie statusu prawnego decyzji PWIOŚ z 24 listopada 2009 r. wstrzymującej użytkowanie instalacji do składowania odpadów w Karczach. W odpowiedzi (z 9 sierpnia 2010 r.) PWIOŚ podał, że: „w wyniku przeprowadzonej w lipcu ubiegłego roku kontroli dotyczącej przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych WIOŚ stwierdził, że przedmiotowa instalacja do składowania odpadów posiada zdolność przyjmowania ponad 10 ton odpadów na dobę. Eksploatacja takiej instalacji wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego, którego zarządzający składowiskiem, ZZO EURO-SOKÓŁKA nie posiadał. W związku z tym WIOŚ wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wstrzymania użytkowania instalacji do składowania odpadów w Karczach”.

Postanowieniem z 18 sierpnia 2010 r. Starostwa przekazał wg właściwości Marszałkowi Województwa Podlaskiego wniosek ZZO EURO-SOKÓŁKA o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska odpadów. W motywach rozstrzygnięcia Starosta podniósł, że składowisko odpadów w Karczach ma zdolność przyjmowania ponad 10 t odpadów na dobę, a zatem należy je zakwalifikować jako przedsięwzięcie mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla zamknięcia którego właściwym jest Marszałek Województwa. W związku ze złożoną przez ZZO EURO-SOKÓŁKA skargą (kwestionującą ilość przyjmowanych na składowisko odpadów, która wg ZZO nie przekracza 10 t na dobę), SKO w Białymstoku 15 października 2010 r. utrzymało w mocy postanowienie Starosty Sokólskiego. Następnie 14 stycznia 2011 r. Starosta przekazał Marszałkowi wniosek wraz z aktami sprawy. (dowód: akta kontroli str. 109-171)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Od MPO nie wyegzekwowano dostarczenia przeglądu ekologicznego w terminie określonym w art. 33 ust. 1 ustawy wprowadzającej Prawo ochrony środowiska. Przedmiotowy przegląd otrzymano 13 listopada 2002 r., tj. 136 dni po terminie wskazanym w powyższym przepisie.

W wyjaśnieniu Tadeusz Tumiel, inspektor w Referacie Rolnictwa w Wydziale Ochrony Środowiska i Architektury Starostwa (były p.o. Kierownika Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa) podał, że: „nie podejmowaliśmy działań pisemnych mających na celu dostarczenie przedmiotowego przeglądu, gdyż mieliśmy na bieżąco kontakt telefoniczny z MPO (tj. zarządcą wysypiska). MPO informowało nas, iż zleciło wykonanie przeglądu rzeczoznawcy z zakresu ochrony środowiska, ale w związku z trudnościami w opracowaniu tego dokumentu (była to w tym okresie nowość), termin dostarczenia jego był sukcesywnie przedłużany”.

(dowód: akta kontroli str. 8-52, 172-173)

2. Starosta w decyzji z 5 grudnia 2003 r. zobowiązującej zarządzającego do dostosowania składowiska odpadów stałych w Karczach do wymogów przepisów o odpadach, nie zobowiązywał do wyposażenia składowiska w instalację do odprowadzenia gazów składowiskowych, wymagana § 9 ust. 1 rozporządzenia w sprawie wymagań poszczególnych typów składowisk z 2003 r.

W wyjaśnieniu inspektor Tadeusz Tumiel podał, że: „wydając wszystkie decyzje dostosowujące zlokalizowane na naszym terenie składowiska do wymogów obowiązujących przepisów, kierowaliśmy się głównie ilością i składem deponowanych na tych składowiskach odpadów. Mając na uwadze możliwości finansowe ich zarządców oraz długość okresu funkcjonowania wysypiska, odstąpiliśmy od wymogu dostosowania tych wysypisk w instalację do odprowadzenia gazów składowiskowych”.

(dowód: akta kontroli str. 60-62, 107-108)

3. Od zarządcy składowiska (MPO) nie wyegzekwowano prawidłowej realizacji obowiązków wynikających z decyzji z 5 grudnia 2003 r. określającej warunki dostosowania składowiska do wymogów prawa, takich jak: 1/ zamontowania wagi samochodowej, umożliwiającej (od 1 stycznia 2006 r.) pomiar masy przyjmowanych odpadów, 2/ selektywnego składowania odpadów, 3/ urządzeń pomiarowych umożliwiających prowadzenie badań monitoringowych (brak piezometrów). Ponadto Starosta, mimo niezrealizowania ww. obowiązków, nie podjął wobec MPO działań

egzekucyjnych, co stanowiło naruszenie art. 3 § 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji¹⁵.

Jak wyjaśnił inspektor Tadeusz Tumiel: „obowiązki wynikające z decyzji nie były przez nas rygorystycznie egzekwowane, gdyż cały czas mieliśmy zapewnienie od Burmistrza Sokółki, że Gmina zamierza wybudować nowe składowisko na terenie wsi Karcze. Składowisko to miało spełniać wszelkie wymogi wynikające z przepisów o odpadach. Już w 2004 r., w związku z przystąpieniem Miasta Sokółka do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego m.in. części terenów wsi Karcze pod lokalizację zakładu oczyszczania odpadów, zgłosiliśmy wnioski dotyczące między innymi określenia rodzaju i typu składowiska odpadów, przestrzegania szczegółowych wymagań dotyczących lokalizacji składowiska oraz w przypadku ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania o zabezpieczenie środków finansowych na wykup nieruchomości. Ponadto w 2004 – 2006 r. organizowane były przez Burmistrza Sokółki spotkania w zakresie budowy nowego wysypiska oraz nowoczesnej instalacji zagospodarowania odpadów, spełniającej wszelkie wymogi techniczne i prawne. W związku z powyższym nasze działania zobowiązujące MPO do wykonania obowiązków określonych decyzją z 5 grudnia 2003 r. były bardziej działaniami upominawczymi niż egzekucyjnymi”.

Ponadto dodał, iż: „byli świadomi, że nałożenie grzywny w celu przymuszenia będzie nieskuteczne i trudne do wyegzekwowania. Poza tym była już nowa koncepcja systemu gospodarki odpadami, w którym MPO miał już nie uczestniczyć. Również posiadana przez nich umowa dzierżawy składowiska odpadów w Karczach miała nie być przedłużona”. (dowód: akta kontroli str. 60-76, 107-108, 172-173)

4. Starosta wydał postanowienie z 18 sierpnia 2010 r. o przekazaniu wg właściwości Marszałkowi Województwa Podlaskiego wniosku ZZO EURO-SOKÓŁKA o wyrażenie zgody na zamknięcie składowiska odpadów dopiero po upływie prawie 6 miesięcy od otrzymania wniosku.

Zgodnie z art. 378 ust. 2a pkt 2 POŚ – dla przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, organem właściwym w sprawach, o których mowa w art. 54 ust. 2 pkt 2 ustawy o odpadach z 2001 r. jest marszałek województwa. Stosownie do art. 65 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego¹⁶, jeśli organ administracji publicznej, do którego podanie wniesiono, jest niewłaściwy w sprawie, niezwłocznie przekazuje je do organu właściwego.

Jak wyjaśnił inspektor Tadeusz Tumiel: „posiadając wiedzę o spotkaniu przedstawicieli WIOŚ i Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, na którym uznano, iż instalacja do składowania odpadów w Karczach nie wymaga uzyskania pozwolenia zintegrowanego, uznaliśmy iż jesteśmy organem właściwym do rozpatrzenia wniosku o zamknięcie składowiska odpadów w Karczach. Dopiero podczas prowadzonego postępowania pozyskaliśmy wiedzę (przekazaną przez inne organy) na temat organu właściwego w kwestii zamknięcia przedmiotowego składowiska”.

(dowód: akta kontroli str. 109-171, 107-108)

5. Starosta nie prowadził (poza oględzinami składowiska odpadów dokonanymi 26 czerwca 2007 r.) kontroli w zakresie realizacji obowiązków określonych w wydanych decyzjach, do czego był zobowiązany art. 379 ust. 1 POŚ.

Jak wyjaśnił inspektor Tadeusz Tumiel: „nie prowadziliśmy takich kontroli, bowiem mieliśmy na bieżąco informacje z MPO i z Urzędu Miasta w Sokółce o sytuacji na wysypisku oraz zamiarze budowy nowej instalacji. Ponadto nasze kontrole musiałyby pociągnąć za sobą działania egzekucyjne, a chcieliśmy tego uniknąć, bowiem zapewniano nas, że w najbliższym czasie rozpocznie się budowa nowego wysypiska oraz nowoczesnej instalacji zagospodarowania odpadów, spełniającej wszelkie wymogi

¹⁵ Dz. U. z 2018 r. poz. 599, ze zm. Ustawa zwana dalej „ustawą o postępowaniu egzekucyjnym”.

¹⁶ Dz. U. z 2016 r. poz. 23, ze zm. Ustawa zwana dalej „Kpa”.

techniczne i prawne. Pragnę też nadmienić, iż Starostwo nie posiada możliwości technicznych i organizacyjnych np. do przeprowadzania pomiarów fizyko-chemicznych".

(dowód: akta kontroli str. 107-108)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Skuteczność zabezpieczenia roszczeń związanych z funkcjonowaniem składowiska odpadów w Karczach

Opis stanu faktycznego

W żadnej z decyzji, o których mowa w pkt 3.1 niniejszego wystąpienia, Starostwo nie ustanowiło zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku. (dowód: akta kontroli str. 222-228, 251-256, 273-274)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że Starostwo nie ustanowiło zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku w decyzjach z 29 czerwca 2007 r. i 26 czerwca 2009 r. związanych z funkcjonowaniem składowiska odpadów w Karczach, chociaż obiekt ten nie był wyposażony w urządzenia techniczne zabezpieczające przed negatywnym wpływem na środowisko (np. zapobiegające zanieczyszczeniu wód powierzchniowych i podziemnych, gleby i ziemi oraz powietrza), czyli stwarzał potencjalne zagrożenie dla środowiska i zdrowia ludzi.

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o odpadach z 2001 r. (obowiązującym do 23 stycznia 2013 r.), zabezpieczenie roszczeń miało charakter fakultatywny i mogło być ustanowione jeśli przemawiał za tym szczególnie ważny interes społeczny, związany z ochroną środowiska, a w szczególności z zagrożeniem pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach, w decyzjach o udzieleniu zezwoleń, określonych w art. 17 ust. 2, art. 26 ust. 1 i art. 28 ust. 1 ustawy o odpadach z 2001 r., tj. na wytwarzanie odpadów, które powstają w związku z eksploatacją instalacji, na prowadzenie działalności w zakresie odzysku lub unieszkodliwiania odpadów oraz na zbieranie odpadów oraz ich transport.

W wyjaśnieniu Tadeusz Tumiel, inspektor w Referacie Rolnictwa w Wydziale Ochrony Środowiska i Architektury Starostwa (były p.o. Kierownika Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa) podał, że ww. decyzje: „nie były związane z funkcjonowaniem składowiska odpadów w miejscowości Karcze, zatem na decyzję o konieczności ustanowienia zabezpieczenia roszczeń przy wydawaniu przedmiotowego pozwolenia nie miało wpływu niespełnienie wymagań technicznych przez składowisko. Ocena zagrożenia będącego podstawą decyzji o ustanowieniu zabezpieczenia ma charakter wyprzedzający i następuje przed rozpoczęciem eksploatacji instalacji powodującej wytwarzanie odpadów. W stosowanej ówczesnie praktyce przyjmowaliśmy zasadę, iż zagrożenie powstania negatywnych skutków w środowisku, w tym prowadzących do pogorszenia stanu środowiska w znacznych rozmiarach, nie może być wynikiem normalnego funkcjonowania instalacji lub przedsiębiorstwa. Z przedłożonego przez ZZO EURO-SOKÓŁKA wniosku z 17 czerwca 2009 r. wynikało, iż Spółka nie przewidywała innych wariantów funkcjonowania instalacji niż normalny, a tym bardziej wariantu awaryjnego. Zakładano jedynie zróżnicowanie ilości w zależności od dostaw, a rodzaj odpadu poddawanego sortowaniu miał charakterystykę stałą. Znaczącym argumentem dla odstąpienia od ustanowienia zabezpieczenia roszczeń był fakt, iż udziałowcem Spółki była Gmina Sokółka i grunty wykorzystywane pod prowadzenie wytwarzania i przetwarzania odpadów były własnością Gminy Sokółka. Według nas w tamtym okresie czasu tworzyło to pewien parasol ochronny i dawało rękojmię prowadzenia gospodarki odpadami w sposób prawidłowy i zgodny z obowiązującymi przepisami”. (dowód: akta kontroli str. 1167-1169)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli wskazuje, iż nieustanowienie przez Starostę zabezpieczenia roszczeń z tytułu wystąpienia negatywnych skutków w środowisku w decyzjach związanych z funkcjonowaniem składowiska odpadów w Karczach skutkowało brakiem możliwości skorzystania ze środków finansowych (w związku z nieskuteczną egzekucją obowiązku nałożonego decyzją z 2 marca 2015 r.) do usunięcia zmagazynowanych odpadów.

3. Prawdliwość prowadzonego przez Starostę postępowania administracyjnego w sprawach pozwoleń na działalność w zakresie gospodarowania odpadami na składowisku

Opis stanu
faktycznego

3.1. W dniu 17 czerwca 2009 roku do Starostwa wpłynął wniosek ZZO EURO-SOKÓŁKA o wydanie zezwolenia na wytwarzanie, zbieranie i odzysk, na terenie eksploatowanego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Karcze gm. Sokółka, tj. odpadów powstających w związku z eksploatacją urządzeń do mechanicznego sortowania odpadów. We wniosku podano m.in., że: „*odpady nie przeznaczone do wytwarzania, sortowania będą tylko zbierane i czasowo magazynowane w wyznaczonych miejscach oraz w pomieszczeniach magazynowych i kontenerach (w postaci zbelowanej lub opakowanej) przed transportem do ostatecznych odbiorców –przedsiębiorstw posiadających zezwolenia na gospodarowanie odpadami. Czasowe magazynowanie odpadów wynika z konieczności organizacyjnych i prowadzone jest w celu zebrania odpowiedniej ilości poszczególnych rodzajów odpadów przeznaczonych do transportu (np. załadunek jednego zestawu samochodowego). Dodatkowym zabezpieczeniem magazynowanych wyselekcjonowanych odpadów będzie utwardzona szczelna powierzchnia posadzki pomieszczeń magazynowych (...). Odpady będą zbierane i magazynowane selektywnie w pojemnikach kontenerach zabezpieczonych oraz opakowaniach zabezpieczonych zbiorczych big-bag zależnie od rodzaju, konsystencji i właściwości. Odpady wytworzone w procesie przesiewania zmieszanych odpadów komunalnych rozdzielone zostaną na trzy frakcje: 1/ pierwsza zawierać będzie odpady tzw. Wysokokaloryczne, które po załadunku na samochód wywiezione zostaną do miejsca termicznego przekształcenia (cementownia, spalarnia odpadów), 2/ druga to tzw. Odpady mineralne, które zostaną wykorzystane do przesypek technologicznych i kształtowania skarp na składowisku odpadów, 3/ trzecia to tzw. odpady biodegradowalne, które zostaną zbelowane, owinięte szczelnie w folię i złożone w miejscu przeznaczonym na magazynowanie odpadów. Zbelowane odpady frakcji biodegradowalnych, zabezpieczone folią i ściśle owiązane taśmą przeznaczone zostaną do magazynowania na okres trzech lat. Po wybudowaniu nowoczesnego, spełniającego wymogi najlepszej dostępnej technologii zakładu przetwarzania odpadów befe z odpadami biodegradowalnymi zostaną zabrane z miejsc magazynowania i poddane procesom odzysku w instalacjach biologicznej stabilizacji tlenowej odpadów (...)*”.

Decyzją OŚ.7643/28/09 z 26 czerwca 2009 r. Starosta zezwolił ZZO EURO-SOKÓŁKA na wytwarzanie, zbieranie i odzysk odpadów. Miejsce działalności, odzysk odpadów, w tym magazynowanie określono w następujący sposób: „*na terenie eksploatowanego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Karcze, gm. Sokółka*”. Od tej decyzji ZZO EURO-SOKÓŁKA nie wniósł odwołania.

W decyzji tej nie wskazano sposobów magazynowania odpadów ujętych we wniosku o pozwolenie na wytwarzanie odpadów. Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 3 ustawy o odpadach z 2001 r., pozwolenie na wytwarzanie odpadów powinno spełniać wymagania określone w przepisach ochrony środowiska oraz dodatkowo określać miejsce i sposób oraz rodzaj magazynowanych odpadów. Tadeusz Tumiel, inspektor w Referacie Rolnictwa w Wydziale Ochrony Środowiska i Architektury Starostwa (były p.o. Kierownika Wydziału Ochrony Środowiska, Rolnictwa i Leśnictwa) podał, że: „*przygotowując decyzję przyjęliśmy informacje wskazane przez Spółkę we wniosku. W decyzji zawarto też zapis (w pkt II ppkt 1) o „akceptacji przedstawionych we wniosku sposobów postępowania z wytworzonymi, zbieranymi i poddawany odzyskowi, na terenie eksploatowanego składowiska odpadów inne niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Karcze, gm. Sokółka, odpadami*”. Pragnę dodać, iż takie zapisy były stosowane w innych decyzjach, gdyż w tym zakresie nie obowiązywały żadne przepisy wykonawcze (np. uszczegóławiające sposób i ilość magazynowanych odpadów)”.

Tego samego dnia (26 czerwca 2009 r.) Starosta Sokółski (na wniosek ZZO EURO-SOKÓŁKA z 17 czerwca 2009 r.) decyzją OŚ.7643/29/09 przeniósł prawa i obowiązki wynikające z dwóch decyzji wydanych dla MPO na ZZO EURO-SOKÓŁKA, tj. z decyzji z 27 marca 2002 r. zatwierdzającej instrukcję eksploatacji składowiska odpadów oraz z decyzji z 29 czerwca 2007 r. zezwalającej na prowadzenie działalności w zakresie unieszkodliwiania odpadów innych niż niebezpieczne na warunkach i z terminem obowiązywania do 31 grudnia 2009 r.

W dniu 14 lipca 2009 r. do Starostwa wpłynął wniosek ZZO EURO-SOKÓŁKA o zmianę ww. decyzji poprzez dodanie w pkt I i II kodu odpadu¹⁷ oraz dodaniu w pkt II zapisu: „odzysk odpadów i magazynowanie odbywać się będzie na terenie działek (25/5, 25/7 i 20/1), do których ZZO EURO-SOKÓŁKA ma tytuł prawny”. W zmienionej decyzji OŚ.7643/28/09 z 27 lipca 2009 r. Starosta uwzględnił wnioskowany kod odpadu, natomiast w zakresie miejsca pozostawiono zapis o brzmieniu: „Odzysk odpadów wymienionych w decyzji, w tym magazynowanie, odbywać się będzie na terenie eksploatowanego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Karcze gm. Sokółka”. Od tej decyzji ZZO EURO-SOKÓŁKA nie wniósł odwołania.

Następnie 13 października 2010 r. do Starostwa wpłynął wniosek ZZO EURO-SOKÓŁKA o kolejną zmianę decyzji, poprzez zastąpienie w pkt I sformułowania: „na terenie eksploatowanego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Karcze gm. Sokółka” na: „na terenie nieruchomości oznaczonej nr geodezyjnym 25/5, 25/7 i 20/1” oraz dodaniu w pkt II zapisu: „W ramach dotychczasowej działalności Zakładu magazynowanie odpadów odbywać się będzie na dotychczasowych działkach oznaczonych nr geodezyjnym 25/5, 25/7 i 20/1 jak również na działkach 171/2, 174 oraz 175. Sposób magazynowania pozostaje bez zmian”. W zmienionej decyzji OŚ.7643/28/09 z 22 października 2010 r. Starosta oba wnioskowane zapisy uwzględnił.

SKO w Białymstoku (na wniosek PWIOŚ) decyzją z 9 września 2010 r. odmówiło stwierdzenia nieważności decyzji z 26 czerwca 2009 r. Kolejna zaś decyzja SKO w Białymstoku z 17 grudnia 2010 r. uchyliła zaskarżoną decyzję w całości oraz stwierdziła, iż decyzja z 26 czerwca 2009 r. wydana została z rażącym naruszeniem prawa, lecz wywarła nieodwracalne skutki prawne w zakresie przejęcia (na zasadach określonych w art. 25 ust. 3 ustawy o odpadach) odpowiedzialności za gospodarowanie odpadami od podmiotów, które przekazały wytworzone odpady Spółce, jako podmiotowi, który posiada decyzję, a zatem zachodzą przeszkody stwierdzenia jej nieważności, określone w art. 156 § 2 Kpa. Następnie Wojewódzki Sąd Administracyjny¹⁸ w Białymstoku (w związku ze skargą PWIOŚ) wyrokiem z 7 kwietnia 2011 r. uchyliło decyzję SKO ze względów proceduralnych. Skład orzekający WSA w Białymstoku zauważył bowiem, że od udziału w postępowaniu w sprawie wniosku PWIOŚ o ponowne rozpatrzenie sprawy przez SKO nie został wyłączony jeden z członków SKO, co było niezgodne z art. 27 § 1a Kpa.

Na wyrok WSA w Białymstoku ZZO EURO-SOKÓŁKA złożyła skargę kasacyjną do NSA, a następnie przed terminem rozprawy ją wycofała. W konsekwencji NSA 29 listopada 2012 r. umorzył postępowanie kasacyjne.

W związku z uprawomocnieniem się wyroku WSA w Białymstoku z 7 kwietnia 2011 r., SKO 15 lutego 2013 r. orzekło, że decyzja Starosty została wydana z rażącym naruszeniem prawa, m.in. z powodu nieokreślenia w niej sposobu oraz rodzajów magazynowanych odpadów, jednakże zachodzą przeszkody stwierdzenia jej nieważności określone w art. 156 § 2 Kpa. (dowód: akta kontroli str. 172-173, 214-390)

3.2. W dniu 6 grudnia 2013 r. do Starostwa wpłynął wniosek PWIOŚ o wszczęcie postępowania administracyjnego dotyczącego cofnięcia lub ograniczenia pozwolenia Starosty Sokólskiego z 26 czerwca 2009 r., zezwalającego ZZO EURO-SOKÓŁKA na wytwarzanie, zbieranie i odzysk odpadów na terenie składowiska w Karczach. We wniosku wskazano, że zarządzający składowiskiem wytwarzał odpady nie przewidziane w pozwoleniu oraz przekroczył ilość wytworzonych odpadów. Następnie Starostwo zwróciło się do: 1/ PWIOŚ (16 grudnia 2013 r.) o udostępnienie kopii protokołów z kontroli ZZO EURO-SOKÓŁKA, 2/ Marszałka (19 grudnia 2013 r.) o udostępnienie informacji

¹⁷ 19 05 03 – kompost nieodpowiadający wymaganiom (nienadający się do wykorzystania) w ilości 16.000 Mg/rok.

¹⁸ Dalej „WSA w Białymstoku”.

dotyczących ewidencji ilościowej i jakościowej, prowadzonej przez ZZO EURO-SOKÓŁKA, 3/ Komendanta Powiatowego Policji w Sokółce (23 grudnia 2013 r.) o udzielenie informacji w przedmiocie prowadzonych przez Policję postępowań związanych z funkcjonowaniem instalacji w Karczach, 4/ Komendanta Powiatowego PSP w Sokółce (23 grudnia 2013 r.) o wyrażenie opinii o sposobie magazynowania odpadów przez ZZO EURO-SOKÓŁKA, w świetle istniejących zagrożeń pożarowych, 5/ Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Sokółce (23 stycznia 2014 r.) o udzielenie informacji dotyczących ilości, sposobu magazynowania odpadów mających wpływ na życie, zdrowie oraz kontroli przeprowadzonych przez PSSE w Sokółce na terenie instalacji w Karczach, 6/ Burmistrza Sokółki (14 lutego 2014 r.) o przesłanie kopii protokołów z kontroli prowadzonych na terenie instalacji w Karczach, 7/ Prokuratury Rejonowej w Wysokiem Mazowieckiem (21 marca 2014 r.) o udostępnienie informacji oraz kopii dokumentów w sprawach prowadzonych postępowań dotyczących ZZO EURO-SOKÓŁKA, 8/ Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Białymstoku (24 marca 2014 r.) o przekazanie informacji w przedmiocie postępowań dotyczących ZZO EURO-SOKÓŁKA oraz sposobu magazynowania odpadów, 9/ Prokuratury Okręgowej w Łomży (28 kwietnia 2014 r.) o udostępnienie informacji oraz kopii dokumentów w sprawach postępowań dotyczących ZZO EURO-SOKÓŁKA, 10/ Nadleśnictwa Czarna Białostocka (12 maja 2014 r.) o udzielenie informacji w sprawie postępowań dotyczących magazynowania odpadów na terenie składowiska w Karczach.

Starostwo, na podstawie posiadanych i uzyskanych z ww. jednostek dokumentów, potwierdziło zarzuty zgłaszane we wniosku PWIOŚ o wszczęcie przedmiotowego postępowania. Ustalono m.in.:

- magazynowanie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA odpadów w sposób niebezpieczny pod względem ochrony przeciwpożarowej (niewywiązywanie się z obowiązku zapewnienia wody do celów przeciwpożarowych, naruszenie art. 16 ust. 1, art. 25 ust. 1 oraz art. 33 ust. 1 ustawy o odpadach) – potwierdzone w piśmie z 3 stycznia 2014 r. i w protokołach z kontroli Powiatowej Straży Pożarnej w Sokółce,
- nieprawidłowe (niepełne) prowadzenie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA ewidencji odpadów za lata 2009 – 2012 i część 2013 roku – potwierdzone przez Marszałka Województwa Podlaskiego w piśmie z 16 stycznia 2014 r. i Burmistrza Sokółki w piśmie z 28 stycznia 2014 r.,
- niesystematyczne przekazywanie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA odpadów, co wiąże się z magazynowaniem odpadów ponad ustawowe terminy określone ustawie o odpadach (naruszenie pkt 2 pozwolenia Starosty, zobowiązującego ZZO EURO-SOKÓŁKA do systematycznego przekazywania odpadów oraz pkt III, w którym określono maksymalne terminy magazynowania odpadów) – przedstawiciele Gminy Sokółka podczas kontroli przeprowadzonej od 15 do 27 stycznia 2014 r. ustalili, iż co najmniej od sierpnia 2013 roku zmagazynowane odpady nie są poddawane procesom przetwarzania,
- magazynowanie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA odpadów na terenie niekompletnie ogrodzonym, stwarzającym możliwość dostępu na teren magazynowania osób nieuprawnionych – stwierdzone podczas kontroli PWIOŚ, przeprowadzonej od 23 lipca do 5 listopada 2013 r.,
- magazynowanie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA odpadów w postaci niekompletnych bel i kostek oraz luzem (naruszenie warunków magazynowania odpadów wskazanych w pkt 7 wniosku ZZO EURO-SOKÓŁKA oraz w załączniku nr 2 o wydanie zezwolenia, a następnie zaakceptowanych w pkt 1 decyzji Starosty), stwierdzone podczas kontroli PWIOŚ, przeprowadzonej od 23 lipca do 5 listopada 2013 r. oraz potwierdzone w piśmie Burmistrza Sokółki z 28 stycznia 2014 r.,
- magazynowanie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA odpadów poza terenem określonym w pozwoleniu, tj. na działkach nr 25/3 i 25/4 w obrębie miejscowości Karcze (zgodnie z pozwoleniem mogło się ono odbywać się jedynie na działkach nr 25/5, 25/7 i 20/1, 171/2, 174 i 175), stwierdzone przez PWIOŚ w związku z postępowaniem administracyjnym w zakresie wymierzenia administracyjnej kary pieniężnej za naruszenie warunków decyzji Starosty z 27 lipca 2009 r. i 22 października 2010 r., określającej miejsce i sposób magazynowania,

- przekroczenie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA ilości wytwarzanych odpadów, dopuszczonych w pozwoleniu Starosty, zgodnie z którym ZZO EURO-SOKÓŁKA może wytwarzać odpad o kodzie 16 01 03 zużyte opony w ilości 5,0 Mg/rok, podczas gdy – jak wynika z pisma PWIOŚ z 7 lutego 2014 r. – ZZO EURO-SOKÓŁKA w 2012 roku wytworzyła niniejszy odpad w ilości 5,72 Mg, tj. przekroczyła o 0,72 Mg ilość tego odpadu określoną w pozwoleniu,
- zbieranie przez ZZO EURO-SOKÓŁKA odpadów nie ujętych w pozwoleniu Starosty (w pkt II decyzji zawierającym odpady przeznaczone do zbierania oraz odzysku brak jest odpadu o kodzie 19 08 05 ustabilizowane komunalne osady ściekowe), co potwierdziła analiza pism PWIOŚ z 4 grudnia 2013 r. i z 7 lutego 2014 r.

W związku z powyższym Starosta pismem z 27 czerwca 2014 r. wezwał ZZO EURO-SOKÓŁKA do niezwłocznego zaniechania stwierdzonych naruszeń oraz do przestrzegania warunków wynikających z pozwolenia udzielonego ZZO EURO-SOKÓŁKA. Wezwał również do usunięcia naruszeń POŚ i ustawy o odpadach w terminie do 31 października 2014 r., pouczając iż nieusunięcie naruszeń w terminie skutkuje obligatoryjnym cofnięciem przedmiotowego pozwolenia bez odszkodowania. W odpowiedzi z 29 października 2014 r. ZZO EURO-SOKÓŁKA stwierdziła, iż nie narusza warunków pozwolenia, tj. nie wytwarza odpadów nie ujętych w pozwoleniu, nie przekracza ilości wytworzonych odpadów ujętych w pozwoleniu oraz nie zbiera odpadów nie ujętych w pozwoleniu. Starostwo, prowadząc dalsze czynności, polegające na sprawdzeniu czy ZZO EURO-SOKÓŁKA działa zgodnie z pozwoleniem, pozyskało dodatkowe dokumenty (protokoły, notatki służbowe, fotografie, kwity wagowe) od Komendanta Powiatowego Policji w Sokółce, Straży Miejskiej w Sokółce, Burmistrza Sokółki, PWIOŚ i Marszałka Województwa Podlaskiego. W wyniku ich analizy stwierdzono, iż ZZO EURO-SOKÓŁKA w dalszym ciągu prowadziła działalność z naruszeniem warunków udzielonego pozwolenia oraz z naruszeniem obowiązujących przepisów, gdyż:

- naruszała zasadę bliskości, określoną w art. 20 ust. 1 i 2 ustawy o odpadach, zgodnie z którą odpady w pierwszej kolejności należy przetwarzać w miejscu ich powstania, a tylko jeżeli to niemożliwe mogą być przekazane do najbliższych położonych miejsc, w których można to zrobić, podczas gdy ZZO EURO-SOKÓŁKA odbierała odpady pochodzące z województwa lubelskiego (19 12 12) i mazowieckiego (20 03 03), co znajduje potwierdzenie w kwitach wagowych oraz notatkach urzędowych Straży Miejskiej w Sokółce i Policji w Sokółce, a także z kontroli przeprowadzonej przez pracowników WIOŚ,
- magazynowała odpady w sposób stwarzający realne zagrożenie dla środowiska, zdrowia i życia ludzi (luzem, bez zabezpieczenia przed czynnikami atmosferycznymi, zamiast w postaci uszczelnionych beł na powierzchniach magazynowych, jak to ustalono w pozwoleniu), co stwierdzono podczas oględzin przeprowadzonych 12 grudnia 2014 r. przez pracowników Urzędu Miejskiego w Sokółce oraz podczas interwencji Straży Miejskiej w Sokółce w dniach 16 grudnia 2014 r. i 8 stycznia 2015 r.,
- nie prowadziła ewidencji odpadów wwożonych, co zostało stwierdzone przez pracowników Urzędu Miejskiego w Sokółce podczas ww. oględzin i naruszało art. 36 ust. 1 ustawy o odpadach z 2001 r., w związku z art. 236 ust. 1 ustawy z 14 grudnia 2012 r. o odpadach¹⁹, art. 147 ust. 2 POŚ oraz pkt 2 pozwolenia,
- niesystematycznie przekazywała odpady, magazynując znaczne ich ilości oraz nie posiadała rzetelnych informacji o ich masie i rodzaju, co ustaliła kontrola PWIOŚ oraz zostało potwierdzone w piśmie z 7 lutego 2014 r. (dowód: akta kontroli str. 391-797)

3.3. Decyzją OŚ.7643/28/09 z 2 marca 2015 r. obecny Starosta Sokółski cofnął w całości (bez odszkodowania) pozwolenie z 26 czerwca 2009 r. udzielone ZZO EURO-SOKÓŁKA na wytwarzanie, zbieranie i odzysk odpadów na terenie składowiska w Karczach oraz zobowiązał ZZO-SOKÓŁKA (jako posiadacza odpadów magazynowanych) do usunięcia wszystkich zgromadzonych na tych działkach odpadów w terminie do 30 listopada 2015 r. W dacie wydawania decyzji z 2 marca 2015 r. obecny Starosta figurował w Krajowym Rejestrze Sądowym jako członek Rady Nadzorczej ZZO EURO-SOKÓŁKA. Wyjaśniając

¹⁹ Dz. U. z 2013 r., poz. 21, ze zm.

tę sytuację Starosta Sokólski podał, że: „w tym dniu, tj. 2 marca 2015 r. nie byłem członkiem Rady Nadzorczej tej Spółki. Rezygnację z tej funkcji złożyłem 12 grudnia 2014 r., niezwłocznie po objęciu mandatu Radnego Powiatu Sokólskiego, i przed objęciem stanowiska Starosty Sokólskiego, co nastąpiło w dniu 19 grudnia 2014 r. (ukonstytuowanie się Zarządu Powiatu Sokólskiego w pełnym składzie). Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą – oświadczenie o ustąpieniu ze stanowiska z radzie nadzorczej spółki handlowej jest konstytutywne i skuteczne z chwilą dojścia do wiadomości zarządu spółki. W tym kontekście fakt, iż władze Spółki ZZO EURO-SOKÓŁKA z siedzibą w Sokółce obowiązków rejestracyjnych związanych z wykreśleniem mojego nazwiska z KRS dopełniły dopiero w okresie późniejszym nie może mieć wpływu na ocenę okoliczności sprawy – w dacie wydawania przedmiotowej decyzji, jak też przez cały okres trwania postępowania w tej sprawie, od objęcia przeze mnie stanowiska Starosty Sokólskiego nie byłem formalnie w żaden sposób związany z rzeczoną Spółką. Przyczyny wyłączenia pracownika od udziału w postępowaniu administracyjnym wymienia art. 24 § 1 i 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 23 z późn. zm.), wyłączenia organu – art. 25 tej ustawy. W przedmiotowej sprawie żadna z przesłanek formalnych wymienionych w przywołanych przepisach nie występowała. W szczególności nie występowały żadne okoliczności faktyczne, które mogłyby uprawdopodobniać istnienie okoliczności niewymienionych w art. 24 § 1 Kpa, a które mogą wywołać wątpliwości co do mojej bezstronności w przedmiotowej sprawie. Brak było jakichkolwiek powiązań lub relacji, które mogłyby wywołać wątpliwości natury etycznej w związku z podpisaniem przeze mnie decyzji OŚ.7643/28/09 z 2 marca 2015 r. Pragnę podkreślić, że mimo iż decyzja z dnia 2 marca 2015 r. była skrajnie niekorzystna dla Spółki, ani w odwołaniu od tej decyzji, ani w skardze do sądu administracyjnego Spółka ZZO EURO-SOKÓŁKA z siedzibą w Sokółce nie kwestionowała mojej bezstronności, nie wskazywała żadnych związanych z tym okoliczności jako przesłanej odwoławczych”.

SKO w Białymstoku (w związku z odwołaniem ZZO EURO-SOKÓŁKA) decyzją z 24 lipca 2015 r. utrzymało z mocy zaskarżoną decyzję, zaś WSA w Białymstoku (w związku ze skargą ZZO EURO-SOKÓŁKA) postanowieniem z 17 maja 2016 r. odrzucił skargę, a zatem decyzja z 2 marca 2015 r. stała się ostateczna.

W ustalonym terminie Spółka nie wykonała obowiązku nałożonego decyzją z 2 marca 2015 r. W związku z tym:

- 4 grudnia 2015 r. pracownicy Starostwa dokonali wizji lokalnej działek o nr geod. 25/5 (część działki), 25/7, 20/1, 171/2, 174 i 175, stanowiących obszar eksploatowanego składowiska odpadów w Karczach, podczas której stwierdzono, iż: „na terenie działek nr 25/7, 20/1 i części działki 25/5 magazynowane są znaczne ilości odpadów. Odpady są magazynowane luzem bądź w postaci kostek bezpośrednio na gruncie. Część odpadów zalegających na działkach 20/1 i 25/7 jest przykryta materiałem w postaci żwiru. Na części działki 25/7 zdeponowane są odpady przypominające swoim składem niesegregowane odpady komunalne (butelki plastikowe, elementy plastikowe o znacznych rozmiarach). Ponadto na działkach 171/2, 174 i 175 stwierdzono magazynowane odpady w postaci zbelowanych kostek, porośniętych roślinnością. Od poprzedniej kontroli organu (13 sierpnia 2015 r.) Spółka nie poczyniła żadnych kroków zmierzających do wykonania nałożonego obowiązku”.
- 8 grudnia 2015 r. Starostwo skierowało do ZZO EURO-SOKÓŁKA, na podstawie art. 15 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, upomnienie wzywające do wykonania obowiązku wynikającego z decyzji z 2 marca 2015 r.
- 22 grudnia 2015 r. Starostwo nałożyło na ZZO EURO-SOKÓŁKA grzywnę w celu przymuszenia w kwocie 40 tys. zł (płatną w terminie 14 dni od otrzymania postanowienia), na podstawie tytułu wykonawczego o charakterze niepieniężnym. Przedmiotowe postanowienie ZZO EURO-SOKÓŁKA odebrała 11 stycznia 2016 r., zaś w ustawowym terminie (do 19 stycznia 2016 r.) nie wniosła od niego zażalenia i nie wpłaciła (do 25 stycznia 2016 r.) nałożonej grzywny. Wcześniej, tj. 22 stycznia 2016 r. Prezes Zarządu ZZO EURO-SOKÓŁKA poinformował Starostę, iż Spółka nie ma organu uprawnionego do jej reprezentowania, tj. Zarządu Spółki i Rady Nadzorczej, bowiem wszyscy członkowie złożyli rezygnację z pełnionych funkcji. Wskazał,

iż powyższe zmiany nie zostały do tej pory ujawnione w KRS z powodu braku organu uprawnionego do złożenia stosownego wniosku w imieniu Spółki, przy czym Sąd Rejonowy w Białymstoku został poinformowany o ww. rezygnacjach. Postępowanie egzekucyjne powinno zatem zostać zawieszone. W odpowiedzi Starosta postanowieniem z 29 stycznia 2016 r. odmówił zawieszenia postępowania egzekucyjnego, gdyż ZZO EURO-SOKÓŁKA nadal posiada osobowość prawną, jest podmiotem praw i obowiązków oraz przysługuje jej zdolność do czynności prawnych.

- Wnioskiem z 5 lutego 2016 r. Starosta zwrócił się do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w administracji o charakterze pieniężnym wobec ZZO EURO-SOKÓŁKA w celu ściągnięcia należności objętej tytułem wykonawczym z 4 lutego 2016 r.
- Postanowieniem z 7 marca 2016 r. Starostwo: 1/ nałożyło na ZZO EURO-SOKÓŁKA grzywnę w kwocie 50 tys. zł w celu przymuszenia do wykonania obowiązku określonego w tytule wykonawczym, 2/ wezwało ZZO EURO-SOKÓŁKA do uiszczenia grzywny w terminie 14 dni od otrzymania poniższego postanowienia, 3/ wezwało ZZO EURO-SOKÓŁKA do wykonania obowiązku wskazanego w tytule wykonawczym niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania postanowienia. W postanowieniu podano, iż w przypadku niewykonania obowiązku w terminie, nakładane będą grzywny w tej samej lub wyższej kwocie, a w przypadku obowiązku wynikającego z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy będzie orzeczone wykonanie zastępcze.
- Wnioskiem z 13 kwietnia 2016 r. Starosta zwrócił się do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w administracji o charakterze pieniężnym wobec ZZO EURO-SOKÓŁKA, w celu ściągnięcia należności objętej tytułem wykonawczym z 13 kwietnia 2016 r.
- 16 września 2016 r. do Starostwa wpłynęło z Drugiego Urzędu Skarbowego w Białymstoku postanowienie w sprawie umorzenia postępowania egzekucyjnego (nie ustalono żadnych składników majątkowych).
- W trakcie kontroli NIK Starostwo przygotowywało wniosek do Sądu Rejonowego w Białymstoku o ustanowienie kuratora dla osoby prawnej (ZZO EURO-SOKÓŁKA).

W dniu 13 maja 2016 r. Starosta skierował (pozytywnie zaopiniowany przez PWIOŚ) wniosek do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska o objęcie programem likwidacji tzw. „bomb ekologicznych” przedsięwzięcia: *Usunięcie i unieszkodliwienie odpadów stwarzających poważne zagrożenie dla środowiska, zdrowia i życia ludzi, zdeponowanych na działkach nr 25/5, 20/1, 25/7, 171/2, 174 i 175 w obrębie miejscowości Karcze*. W odpowiedzi (pismo z dnia 20 czerwca 2016 r., wpłynęło do Starostwa w dniu 27 czerwca 2016 r.) Główny Inspektor Ochrony Środowiska poinformował, że program likwidacji „bomb ekologicznych”, który był jednym z priorytetów finansowania zadań przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, już nie obowiązuje – wygasł z końcem 2014 r. na skutek zmian przepisów wprowadzonych do ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw²⁰ i związaną z tym zmianą priorytetów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie. W związku z tym, od początku 2015 r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska nie prowadził już listy tzw. „bomb ekologicznych”. Jednocześnie Główny Inspektor Ochrony Środowiska wskazał, że w celu uzyskania informacji, kiedy zostaną uruchomione nowe programy i jakie są możliwości pozyskania środków finansowych na realizację ww. przedsięwzięcia należy kontaktować się bezpośrednio z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. (dowód: akta kontroli str. 798-1064)

3.4. W dniu 26 września 2014 r. ZZO EURO-SOKÓŁKA wystąpiła do Starostwa z wnioskiem o zezwolenie na zbieranie i magazynowanie odpadów na terenie działek nr 20/1 i 25/7 (uzupełnionym 21 października i 12 listopada 2014 r.). W dniu 19 listopada 2014 r. Starosta wszczął postępowanie administracyjne i 5 grudnia 2014 r. zwrócił się do Burmistrza Sokółki o określenie przeznaczenia ww. działek w planie zagospodarowania przestrzennego gminy. W odpowiedzi (wpłynęła do Starostwa 15 stycznia 2015 r.) Burmistrz

²⁰ Dz. U. z 2014 r. poz. 1101.

Sokółki podał, iż zgodnie z planem: 1/ działka nr 20/1 przeznaczona jest w części pod tereny leśne i dolesień oznaczone symbolem 1ZL oraz w części pod trasę obwodnicy drogi krajowej nr 19, klasy technicznej S, oznaczonej symbolem 1KDS, 2/ działka nr 25/7 przeznaczona jest w części pod tereny gospodarki odpadami – teren składowiska odpadów oznaczony symbolem 1O oraz w części pod drogę oznaczoną symbolem 1KDD.

W dniu 5 lutego 2015 r. do Starostwa wpłynęło pismo ZZO EURO-SOKÓŁKA o wycofanie wniosku o wydanie decyzji. W związku z tym Starosta 26 marca 2015 r. umorzył w całości, jako bezprzedmiotowe, postępowanie administracyjne w sprawie wydania zezwolenia.

(dowód: akta kontroli str. 1065-1107)

3.5. W dniu 6 listopada 2014 r. Spółka ZZO Sokółka złożyła do Starostwa wniosek o wydanie zezwolenia na zbieranie i magazynowanie odpadów na terenie działek nr 171/2, 174 i 175, położonych w miejscowości Karcze gm. Sokółka (uzupełniony 2 i 10 grudnia 2014 r.). W dniu 19 grudnia 2014 r. Starosta zwrócił się do Burmistrza Sokółki o określenie przeznaczenia ww. działek w planie zagospodarowania przestrzennego gminy. W odpowiedzi (wpłynęła do Starostwa 14 stycznia 2015 r.) Burmistrz Sokółki podał, iż zgodnie z obowiązującym planem²¹: 1/ działka nr 171/2 przeznaczona jest pod tereny kwater składowania odpadów oznaczone symbolem 5O, pod tereny zaplecza technicznego składowiska odpadów oznaczone symbolem 1O oraz pod tereny zieleni izolacyjnej oznaczone symbolem ZI, 2/ działka nr 174 przeznaczona jest pod tereny kwater składowania odpadów oznaczone symbolem 5O, pod tereny dróg wewnętrznych oznaczone symbolem KDW oraz pod tereny kwater składowania odpadów oznaczone symbolem 4O, 3/ działka nr 175 przeznaczona jest pod tereny kwater składowania odpadów oznaczone symbolem 4O i 5O, pod tereny selektywnej zbiórki odpadów oznaczone symbolem 2O, pod tereny na tymczasowe składowanie odpadów niebezpiecznych oznaczone symbolem 3O, pod tereny zaplecza technicznego składowiska odpadów oznaczone symbolem 1O, pod tereny zieleni izolacyjnej oznaczone symbolem ZI, pod tereny leśne oznaczone symbolem ZL i pod tereny dróg wewnętrznych oznaczone symbolem KDW.

W dniu 23 lutego 2015 r. do Starostwa wpłynęło pismo (z dnia 18 lutego 2015 r.) o wycofanie wniosku o wydanie zezwolenia. Jednak już 20 lutego 2015 r. Starosta odmówił ZZO Sokółka wydania zezwolenia.

SKO w Białymstoku (w związku z odwołaniem ZZO Sokółka) decyzją z 16 kwietnia 2015 r. uchyliło zaskarżoną decyzję w całości i umorzyło postępowanie przed organem pierwszej instancji.

(dowód: akta kontroli str. 1108-1166)

Ustalone
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wydanie przez Starostę Sokólskiego z rażącym naruszeniem prawa pozwolenia na działalność w zakresie magazynowania i gospodarowania odpadami na terenie składowiska, które spowodowały zagrożenie dla bezpieczeństwa ekologicznego oraz znaczne ryzyko wystąpienia skutków negatywnych dla bezpieczeństwa środowiska, zdrowia i życia ludzi. Pozytywnie natomiast należy ocenić cofnięcie w 2015 roku tego pozwolenia i zobowiązanie zarządzającego składowiskiem do usunięcia w terminie do 30 listopada 2015 r. wszystkich zmagazynowanych odpadów i podjęcie działań egzekucyjnych w związku z niewykonaniem tego obowiązku.

²¹ Uchwała Nr XXXIX/297/05 Rady Gminy z 29 listopada 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części terenów wsi Karcze, Kraśniany i miasta Sokółka.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²² kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

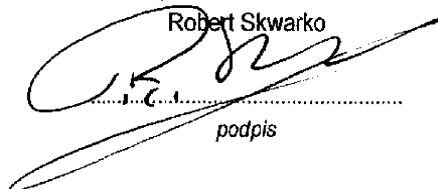
Białystok, dnia 14 grudnia 2016 roku.

DYREKTOR DELEGATURY

Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku

z up. WICEDYREKTOR

Robert Skwarko

.....
podpis

²² Dz. U. z 2015 r. poz.1096, ze zm.

